

Participatiewet: *Rechten en plichten*

Algemeen

Heeft u onvoldoende inkomsten om in uw levensonderhoud te voorzien? Dan kunt u in aanmerking komen voor een bijstandsuitkering op grond van de Participatiewet. Wanneer u een bijstandsuitkering krijgt dan verstrekt de gemeente Losser deze maandelijks aan u, maar verwacht daar wel het een en ander voor terug. Aan de uitkering zijn namelijk verplichtingen verbonden. Als u die niet nakomt, heeft dat gevolgen voor uw uitkering. Het is daarom belangrijk dat u goed weet wat er van u verwacht wordt. Daar staat tegenover dat u ook het een en ander van de gemeente kunt verwachten. Zo heeft u recht op bepaalde voorzieningen en kunt u ervan uitgaan dat de gemeente correct met u en uw gegevens omgaat. Kortom, als u een uitkering ontvangt, heeft u zowel rechten als plichten. In deze folder leest u daar meer over.

Rechten ..... pag. 1

Plichten ..... pag. 5

Rechten

Als uitkeringsgerechtigde kunt u wat verwachten van de gemeente. Hierna wordt beschreven waar u de gemeente op kunt aanspreken.

Uitkering

De gemeente (lees: team Werk en Inkomen) heeft een aantal gegevens nodig om uw recht op uitkering te kunnen vaststellen. Daarbij maakt zij gebruik van de gegevens die al bij de gemeente of andere instanties van u bekend zijn en van gegevens die u zelf moet aanleveren. Wanneer het recht op uitkering is vastgesteld, kunt u van de gemeente verwachten dat u maandelijks de uitkering krijgt uitbetaald

waar u recht op heeft: het juiste bedrag en op tijd. De uitkering wordt in de gemeente Losser maandelijks achteraf uitbetaald, rond de 5^e van iedere maand. Als voorbeeld: rond 5 april ontvangt u de uitkering over de maand maart.

Het bedrag voor uw uitkering is landelijk vastgesteld; dit is de zogenaamde bijstandsnorm. De bijstandsnorm is een percentage van het minimumloon. Welke norm voor u geldt, is afhankelijk van uw persoonlijke situatie, bijvoorbeeld of u alleenstaand bent, alleenstaande ouder (ouder met kind tot 18 jaar) of gehuwd/samenwonend. Wanneer u met meer mensen van 21 jaar of ouder op één adres woont, geldt voor u de zogenaamde kostendelersnorm. Afhankelijk van het aantal mensen met wie u kosten kunt delen, wordt de hoogte van uw bijstandsnorm bepaald.

*Bedragen uitkering (incl. vakantiegeld) geldig vanaf 1 januari 2020**

Voor personen van 21 jaar tot de pensioengerechtigde leeftijd**:

Alleenstaande/alleenstaande ouder: € 1.052,32

Gehuwd/samenwonend: € 1.503,31

Voor personen ouder dan de pensioengerechtigde leeftijd**:

Alleenstaande/alleenstaande ouder: € 1.176,25

Gehuwd/samenwonend: € 1.594,42

* voor alle genoemde bedragen in deze folder geldt dat deze van toepassing zijn vanaf 1 januari 2020 en per 1 juli 2020 weer iets zullen wijzigen.

** pensioengerechtigde leeftijd is in 2020: 66 jaar + 4 maanden

Kostendelersnorm

De kostendelersnorm geldt voor alleenstaanden, alleenstaande ouders en gehuwden als zij één of meer kostendelende medebewoners hebben. De hoogte van de bijstandsnorm is dan afhankelijk van het aantal mensen van 21 jaar of ouder met wie wordt samengewoond en met wie kosten kunnen worden gedeeld. Het is een bepaald percentage van de gehuwdenorm van € 1.503,31 (= 100%).

Bent u alleenstaande/alleenstaande ouder en vormt u een huishouden met een ander persoon van 21 jaar of ouder (tweepersoonshuishouden), dan is uw bijstandsnorm 50% van € 1.503,31 = € 751,66 per maand.

Bij een 3-persoonshuishouden is dit 43 $\frac{1}{3}$ per uitkeringsgerechtigde, bij een 4-persoonshuishouden 40% en een 5-persoonshuishouden 38%.

Personen tot 21 jaar, studerenden en samenwonenden met een zakelijke (huur)relatie, worden niet gezien als iemand waarmee kosten gedeeld kunnen worden en tellen dus niet mee voor de berekening van de kostendelersnorm.

Er bestaan overigens nog meer normen dan de genoemde, zoals de jongerennormen voor personen van 18 tot 21 jaar. Deze liggen lager, omdat het wettelijk minimumloon voor hen ook lager ligt.

Vakantiegeld

Als u een uitkering ontvangt, krijgt u ook vakantiegeld. Dit bedrag wordt berekend over de periode 1 juni tot en met 31 mei van het jaar erop. De hoogte van het bedrag is afhankelijk van de hoogte van uw maandelijkse uitkering en van de periode dat aan u tussen 1 juni en 31 mei uitkering is verstrekt. Uitbetaling van het vakantiegeld vindt plaats eind juni of bij beëindiging van de uitkering.

Zorgvuldige en tijdige besluitvorming

De besluiten die in het kader van de Participatiewet genomen worden, moeten zorgvuldig tot stand komen. Dat betekent dat de gemeente moet kunnen aangeven op welke gronden een bepaald besluit is genomen. Deze gronden moeten ook worden vermeld in het officiële besluit van de gemeente, de zogenaamde beschikking. Hoewel wij dit zoveel mogelijk willen voorkomen, wordt in de beschikking vaak juridische taal gebruikt, die voor veel mensen moeilijk te begrijpen is. Als het u niet duidelijk is waarom een bepaald besluit is genomen, dan kunt u ook uw contactpersoon om uitleg vragen.

Als u het niet eens bent met een besluit, dan kunt u bezwaar indienen. Daartoe kunt u een ondertekend bezwaarschrift indienen bij het college van burgemeester en wethouders. Dit moet gebeuren binnen zes weken na verzenddatum van de beschikking. Het bezwaarschrift moet duidelijk aangeven welke bezwaren er bestaan en zijn voorzien van de dagtekening en de naam en adres van de indiener.

De gemeente moet ook binnen een bepaalde termijn beslissen op uw aanvraag. Als dat niet gebeurt, geldt de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen. U stuurt dan een brief om de gemeente hierop te wijzen. Neemt de gemeente dan binnen twee weken nog steeds geen beslissing dan heeft u recht op een vergoeding.

Hulp bij het vinden van werk

In de Participatiewet is vastgelegd dat de gemeente u moet helpen bij het vinden van werk, wanneer u dit zelf niet lukt. De gemeente heeft hiervoor diverse voorzieningen om u te helpen bij het vinden van werk. Informatie over de vraag of u in aanmerking komt voor ondersteuning en hoe deze eruit ziet kunt u verkrijgen bij team Werk en Inkomen.

Zorgvuldig omgaan met gegevens

De gegevens die de gemeente van u heeft, mogen niet zomaar aan derden worden gegeven. Regels hiervoor zijn vastgelegd in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Soms is het echter nodig om gegevens aan derden te verstrekken, bijvoorbeeld re-integratiebedrijven. De gemeente maakt hierover afspraken met deze partijen om uw gegevens te beschermen. Aan sommige instanties, zoals het inlichtingenbureau en de belastingdienst, is de gemeente wettelijk verplicht om inlichtingen te verstrekken.

Digitaal Klantdossier

Een deel van de gegevens die wij als gemeente van u hebben, worden opgeslagen in het Digitaal Klantdossier (DKD), zodat wij deze gegevens ook niet steeds opnieuw aan u hoeven te vragen. Het Digitaal Klantdossier is uw eigen elektronische dossier waarin een aantal belangrijke gegevens staan die over u bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan uw naam- en adresgegevens, de uitkering die u krijgt, uw eventuele arbeidsverleden en door u gevolgde opleidingen. Via www.werk.nl, ook te bereiken via de gemeentelijke website www.losser.nl heeft u nu ook zelf toegang tot deze gegevens en kunt u ze inzien. Het enige dat u voor het raadplegen nodig hebt, is een computer met internetaansluiting en een DigiD-code (uw persoonlijke inlogcode bij de overheid).

Correcte behandeling

U kunt van medewerkers van team Werk en Inkomen verwachten dat zij u correct behandelen. Dat betekent bijvoorbeeld dat zij u normaal te woord staan, dat zij op tijd zijn op een afspraak met u en dat zij uw vragen zo goed mogelijk proberen te beantwoorden. Vanzelfsprekend zijn beledigingen onacceptabel. Als u vindt dat u niet goed bent behandeld door één van onze medewerkers, dan kunt u een klacht in-

dienen. Hiervoor geldt een afzonderlijke procedure, de zogenaamde klachtenregeling.

Verblijf in het buitenland

Bent u jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd, dan mag u in principe vier weken per kalenderjaar naar het buitenland. Het verblijf in het buitenland hoeft niet aaneengesloten te zijn, maar mag nooit langer dan de geldende maximale periode achter elkaar zijn. Het doel van het verblijf in het buitenland is niet van belang. Het verblijf in het buitenland moet u van tevoren melden bij de gemeente. Dat is onder andere nodig om ervoor te zorgen dat uw uitkering wordt doorbetaald gedurende uw verblijf in het buitenland.

Wanneer u ouder bent dan de pensioengerechtigde leeftijd en u heeft naast uw AOW-uitkering nog een aanvullende bijstandsuitkering, dan mag u 13 weken per kalenderjaar in het buitenland verblijven, zonder dat dit gevolgen heeft voor uw bijstandsuitkering. De aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO) wordt overigens uitbetaald door de Sociale Verzekeringsbank.

Plichten

Aan een bijstandsuitkering zijn naast rechten ook verplichtingen verbonden, die gelden voor u en uw eventuele partner. De meeste daarvan gelden vanaf het moment dat een uitkering wordt aangevraagd. Let op! Vaak is dat de dag dat u zich voor het eerst heeft gemeld voor een uitkering. Wanneer u namelijk een WW-uitkering heeft aangevraagd die bij nader inzien wordt afgewezen, of naar huis bent gestuurd met de mededeling dat u eerst een tijdje actief zelf naar werk moet zoeken en dit lukt niet, dan is de eerste meldingsdag de ingangsdatum van uw uitkering. Tenminste wanneer u er alles aan gedaan hebt om in de tussentijd nog aan het werk te komen. Mocht dat niet zo zijn dan kan uw uitkering óf later ingaan óf wordt uw uitkering om deze reden verlaagd.

Zoekperiode van 4 weken voor jongeren tot 27 jaar

Voor jongeren tot 27 jaar geldt na datum melding eerst een zoekperiode van 4 weken. In deze 4 weken moet de jongere eerst zelf al zijn mogelijkheden onderzoeken voor scholing of werk. Heeft u, ondanks al uw inspanningen, na 4 weken nog géén scholing of werk gevonden,

dan kunt u pas een aanvraag voor een bijstandsuitkering indienen. Kunt u niet aantonen dat u tijdens deze zoekperiode heeft gezocht naar scholing of werk, dan bestaat er voor u géén recht op uitkering. Zijn uw inspanningen tijdens deze 4 weken onvoldoende, dan wordt uw uitkering verlaagd.

Wanneer uiteindelijk blijkt dat u recht heeft op een uitkering, wordt dit aan u meegedeeld in de zogenaamde beschikking. In deze beschikking staan de verplichtingen die op grond van de uitkering aan u en uw eventuele partner worden opgelegd en waaraan u zich dient te houden. De verplichtingen die de gemeente oplegt, zijn voor een deel afhankelijk van uw persoonlijke situatie en kunnen dus per persoon verschillen. Vraag uw contactpersoon om uitleg als u iets niet helemaal begrijpt. Als u de verplichtingen niet nakomt, kan dat immers gevolgen hebben voor de uitkering. Het niet op de hoogte zijn van een verplichting of het niet begrijpen ervan, wordt door de gemeente niet geaccepteerd als geldige reden om een verplichting niet na te komen.

Er zijn een aantal soorten verplichtingen:

1. Arbeids- en re-integratieplicht

Uitgangspunt van de Participatiewet is dat bijstand een tijdelijke voorziening is. Bijstandsgerechtigden jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd zijn daarom verplicht om er alles aan te doen om betaald werk te krijgen en te houden. Nagenoeg elke vorm van arbeid moet worden aanvaard, waarbij geen rekening wordt gehouden met opleidingsniveau, werkervaring, leeftijd of reistijd. U moet kennis en vaardigheden voor het (weer) aan het werk komen verkrijgen én op peil houden. Daarbij geldt ook dat iedereen met een bijstandsuitkering de Nederlandse taal machtig moet zijn of Nederlands wil leren, als dat nog niet het geval is. Verder mag u uw kansen op werk ook niet belemmeren door ongepaste kleding, gedrag of gebrek aan persoonlijke verzorging.

Daarnaast bent u verplicht om gebruik te maken van én actief mee te werken aan de re-integratie voorzieningen die de gemeente aanbiedt om u (weer) aan het werk te helpen. Uw persoonlijke situatie bepaalt wat de arbeidsplicht precies voor u inhoudt. Deze arbeidsplicht kan ook anders zijn dan de arbeidsplicht die aan uw eventuele partner is

opgelegd. De arbeidsplicht kan uiteenlopen van actief solliciteren en bij uitzendbureaus langsgaan tot een werkstage of bemiddelingstraject bij een re-integratiebedrijf of een paar uur vrijwilligerswerk per week. De arbeidsplicht wordt vastgelegd in een beschikking en voor personen jonger dan 27 jaar in een Plan van aanpak. U moet periodiek verantwoording afleggen van uw zoektocht naar werk.

Alleenstaande ouder met kind jonger dan 5 jaar

Alleenstaande ouders met kinderen jonger dan vijf jaar hoeven niet te solliciteren als ze liever voor hun jonge kind willen zorgen. Deze vrijstelling duurt maximaal vijf jaar. In een Plan van aanpak wordt vastgelegd welke re-integratie inspanning van de alleenstaande ouder in deze periode verwacht wordt. Dit met het doel om straks sneller een baan te kunnen vinden als het kind naar school gaat. De ontheffing moet worden aangevraagd en wordt periodiek geëvalueerd. Wanneer de alleenstaande ouder zich niet houdt aan de afspraken uit het Plan van aanpak, wordt de ontheffing ingetrokken.

Personen ouder dan de pensioengerechtigde leeftijd

Deze personen zijn automatisch vrijgesteld van de arbeidsplicht. In bijzondere omstandigheden kan voor mensen jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd ook een uitzondering worden gemaakt, bijvoorbeeld om medische redenen.

2. Inlichtingenplicht

De inlichtingenplicht geldt voor iedereen vanaf het moment dat de bijstandsuitkering wordt aangevraagd. Vraagt u als echtpaar een bijstandsuitkering aan, dan geldt deze verplichting ook voor uw partner. Het niet, onjuist of onvolledig verstrekken van relevante inlichtingen is onrechtmatig (fraude).

De overheid vindt dat alleen mensen een uitkering mogen krijgen die daar echt recht op hebben en pakt fraude met uitkeringen aan. Daarom gelden regels wanneer iemand zich niet aan de inlichtingenverplichting houdt. Welke regels dat zijn, leest u verderop in deze folder.

De gemeente vraagt u regelmatig om inlichtingen, wanneer zij deze gegevens niet op een andere manier zelf kan vinden. Naast dat u om inlichtingen gevraagd wordt, moet u ook uit eigen beweging inlichtin-

gen verstrekken die van invloed kunnen zijn op uw uitkering of arbeidsinschakeling.

Het doorgeven van inlichtingen doet u via het zogenaamde mutatieformulier (zie verderop in deze folder). *Let op: Het feit dat de gemeente er niet om vraagt betekent dus niet dat u de informatie niet hoeft te leveren: u bent daar zelf verantwoordelijk voor!*

Het recht op een uitkering hangt volledig af van uw persoonlijke situatie. Om die reden heeft de gemeente gegevens nodig over uw persoonlijke situatie. Hieronder staat waarover u informatie moet geven.

Woonsituatie

Waar woont u en met wie? Dit is van belang omdat de gemeente Losser alleen een uitkering kan verstrekken aan inwoners in de gemeente Losser. Bovendien is de hoogte van de uitkering onder andere afhankelijk van de personen met wie u de woning deelt. U moet het doorgeven aan de gemeente als er iets wijzigt in uw adresgegevens, bijvoorbeeld als er iemand bij u komt inwonen. De gegevens die u opgeeft over bijvoorbeeld uw adres en de medebewoners moeten dezelfde zijn als de gegevens die in de gemeentelijke basisregistratie personen (BRP) zijn geregistreerd. Als uw ex-partner bijvoorbeeld nog staat ingeschreven op het adres terwijl die daar niet meer woont, moet u ervoor zorgen dat uw ex-partner wordt uitgeschreven van uw adres. De feitelijke situatie moet hetzelfde zijn als de bij andere instanties geregistreerde situatie.

Inkomen

De bijstandsuitkering vult het inkomen dat u al heeft aan tot de voor u geldende bijstandsnorm. Het recht op uitkering en de hoogte daarvan is dus afhankelijk van uw inkomen. Daarom moet u alle inkomsten van u en uw eventuele partner doorgeven aan de gemeente. Onder inkomen wordt o.a. verstaan: salaris, andere uitkeringen, inkomsten uit vrijwilligerswerk, pensioen, alimentatie, studiefinanciering, voorlopige teruggaaf van heffingskortingen e.d. Sommige inkomsten hoeven niet altijd volledig in mindering te worden gebracht op de uitkering. Uw contactpersoon kan u daar meer over vertellen.

Heeft u inkomsten uit of in verband met arbeid dan dient u maandelijks een bewijsstuk hiervan (loonstrook, salarisspecificatie) en bij wis-

selende inkomsten de bijbehorende Inkomstenverklaring aan te leveren.

Vermogen

Uw vermogen mag niet hoger zijn dan een bepaald bedrag, de zogenaamde vermogensgrens. Er is een vermogensgrens voor alleenstaanden, alleenstaande ouders en gehuwden.

Vermogensgrenzen (per 1 januari 2020)

Alleenstaande: € 6.225,--

Alleenstaande ouder/gehuwden: € 12.450,--

Onder vermogen wordt verstaan de waarde van de bezittingen waarover u (en uw eventuele partner) redelijkerwijs kunt beschikken, verminderd met eventuele schulden. Het kan gaan om een auto met een waarde boven een bepaalde grens, een levensverzekering, geld op een spaarrekening enzovoort. Spaarrekeningen van kinderen tot 18 jaar tellen ook mee voor de bepaling van uw vermogen.

U moet uw bezittingen opgeven wanneer u de uitkering aanvraagt en ook wanneer er daarna iets verandert, bijvoorbeeld als u een erfenis krijgt. Omdat een eigen woning niet direct kan worden verkocht, gelden hiervoor aparte regels. Uw contactpersoon kan daar meer over vertellen.

Andere zaken die van invloed kunnen zijn op uw recht op bijstand of uw arbeidsinschakeling

Er zijn nog andere zaken van belang bij het bepalen van het recht op bijstand, zoals hoelang u op vakantie gaat en of dit in Nederland of het buitenland is. Of als uw inwonend kind vanaf 21 jaar zijn/haar studie heeft afgerond.

Het is niet mogelijk om een uitputtende opsomming te geven van de informatie die u aan de gemeente moet doorgeven. Daarbij gaat het overigens niet alleen om informatie in verband met het recht op uitkering, maar ook om informatie die van invloed is op uw arbeidsinschakeling. U kunt daarbij denken aan het volgen van een opleiding of het doen van vrijwilligerswerk, of de plannen daarvoor. Als u niet zeker weet of u iets moet doorgeven, vraag het dan aan uw contactpersoon! U bent ervoor verantwoordelijk om de gemeente in te lichten over wijzigingen. De gemeente heeft toegang tot verschillende computersys-

temen waarin gegevens over u worden geregistreerd. Wanneer u het nalaat wijzigingen in uw situatie zelf door te geven en de gemeente ontdekt dit via haar eigen bronnen dan heeft dit gevolgen voor uw uitkering.

3. De plicht om verantwoordelijkheid te tonen

U en uw eventuele partner zijn verplicht om voldoende besef van verantwoordelijkheid te tonen voor de voorziening in het bestaan. Dit komt er op neer dat er van u verwacht wordt dat u niet onnodig of onnodig lang een beroep op bijstand doet. Iemand toont o.a. onvoldoende verantwoordelijkheid in de volgende situaties:

- een grote som geld (zoals een erfenis) in korte tijd uitgeven waardoor eerder dan nodig een beroep op bijstand wordt gedaan;
- het zelf ontslag nemen of
- het verspelen van het recht op een andere uitkering.

4. Medewerkingsplicht

De gemeente kan uw medewerking nodig hebben bij het uitvoeren van de wet- en regelgeving. U bent dan verplicht om hieraan mee te werken. Het gaat dan bijvoorbeeld om een oproep in het kader van uw arbeidsinschakeling of een medisch onderzoek. Ook wordt verwacht dat u zich correct gedraagt tegenover medewerkers van de gemeente.

5. Identificatieplicht

De gemeente kan u vragen om een geldig legitimatiebewijs te tonen. Dit kan gebeuren bij een heronderzoek of een bezoek op de werkplek. De volgende documenten worden geaccepteerd als legitimatiebewijs:

- paspoort
- Nederlandse identiteitskaart
- reisdocument voor vluchtelingen
- reisdocument voor vreemdelingen

N.B.: Een rijbewijs is geen geldig legitimatiebewijs voor het verkrijgen van een uitkering.

6. Aanvullende verplichtingen

Naast de hierboven beschreven en voor iedere uitkeringsgerechtigde geldende verplichtingen, mag de gemeente aan individuele uitkeringsgerechtigden aanvullende verplichtingen opleggen. De aanvul-

lende verplichtingen kunnen zowel de arbeidsplicht als de hoogte, duur of soort bijstand betreffen.

Voorbeelden van aanvullende verplichtingen zijn:

- het uitoefenen van onbeloonde maatschappelijke nuttige werkzaamheden als tegenprestatie voor uw uitkering;
- het door een deskundige laten behandelen van medische, psychische of andere problemen;
- het bij uw ex-partner eisen van partner- en/of kinderalimentatie;
- ermee akkoord gaan dat de gemeente bepaalde zaken uit de uitkering doorbetaalt aan andere instanties.

Controle op naleving verplichtingen

Uw uitkering wordt betaald uit publieke middelen, geld dat is opgebracht door de maatschappij door middel van belastingen. Dit is één van de redenen waarom de gemeente regelmatig uw recht op uitkering wil controleren. De gemeente controleert daarom of u uw plichten nakomt. Uw recht op uitkering is immers afhankelijk van het nakomen van deze plichten.

De controle begint vanaf het moment dat u de uitkering aanvraagt en vindt op verschillende manieren plaats. Deze manieren worden hieronder kort beschreven.

Uitkeringsaanvraag

Aan een bijstandsuitkering zijn voorwaarden verbonden. Om uw uitkeringsaanvraag te kunnen beoordelen heeft de gemeente gegevens nodig. De gegevens die de gemeente niet via een andere instantie als bijv. het UWV-Werkbedrijf kan opvragen, zullen door u zelf moeten worden aangeleverd en door middel van kopieën van de gevraagde bewijsstukken. Als u de gegevens niet of niet op tijd inlevert, kan dat gevolgen hebben, bijvoorbeeld door het niet behandelen van de aanvraag of later uitbetalen van de uitkering.

Huisbezoeken

Wanneer u een uitkering aanvraagt kan het voorkomen dat de contactpersoon bij u thuis komt. Maar soms wordt er ook een huisbezoek afgelegd gedurende de periode dat u een uitkering ontvangt. Een huisbezoek wordt soms vooraf aangekondigd en soms ook niet. Het doel van een huisbezoek is na te gaan of de door u opgegeven situatie overeenkomt met de feitelijke situatie. De contactpersoon zal zich

uiteeraard legitimeren en het doel van de komst aan u meedelen. Bij een onaangekondigd huisbezoek wordt u eerst om toestemming gevraagd en wordt u ook verteld wat de gevolgen voor uw uitkering zijn als u besluit niet mee te werken aan het huisbezoek. Als u niet meewerkt aan het huisbezoek, kan de gemeente uw recht op uitkering niet vaststellen. U loopt dan het risico dat uw aanvraag wordt afgewezen of uw lopende uitkering wordt beëindigd.

Mutatief formulieren

Alle wijzigingen die van invloed kunnen zijn op het recht op uitkering of op de hoogte ervan moet u aan ons doorgeven via het zogenaamde mutatief formulier. Dit formulier krijgt u aan het begin van uw uitkering in uw bezit en iedere keer dat u een wijziging heeft doorgegeven ontvangt u van ons een nieuw formulier. De wijzigingen hebben betrekking op de persoonsgegevens/burgerlijke staat, de woonsituatie, het inkomen en/of vermogen van u, uw partner en/of eventuele kinderen. Het mutatief formulier is ook te downloaden via de website van de gemeente Losser, www.losser.nl onder Werk en Inkomen, product Bijstand-Uitkering-Participatiewet Werk.

Incidentele onderzoeken

Wanneer er vragen zijn met betrekking tot de bepaling van het recht ontvangt u een uitnodiging voor een gesprek met uw contactpersoon. U wordt bijvoorbeeld gevraagd om een aantal gegevens mee te nemen zoals afschriften van bank- en spaarrekeningen. In het gesprek zal de contactpersoon de gevraagde stukken in ontvangst nemen en eventueel kopieën daarvan maken. Meestal heeft de contactpersoon nog een aantal vragen voor u, bijvoorbeeld over hoe het gaat met het vinden van werk. Als u bent verhinderd, moet u dit vooraf doorgeven. U krijgt dan een nieuwe uitnodiging.

Als u niets van u laat horen, kan de gemeente uw recht op uitkering niet vaststellen. U loopt dan het risico dat uw uitkering wordt beëindigd en u een boete krijgt.

Onderzoek naar aanleiding van externe signalen

De gemeente krijgt via een bestandsvergelijking met andere instanties de nodige informatie. Het gaat dan om informatie die van invloed kan zijn op uw recht op uitkering. Meestal zijn dat geautomatiseerde gegevens. Daarbij kunt u denken aan de Rijksdienst voor het wegver-

keer (RDW), het uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV), het kadaster, de kamer van koophandel, de gemeentelijke basisregistratie personen (BRP), DUO-Informatie-beheergroep (i.v.m. studiefinanciering) en de belastingdienst. Regelmatig worden de gegevens van de gemeente vergeleken met die van bovengenoemde instanties. Van sommige instanties krijgt de gemeente automatisch bericht van wijzigingen via het Inlichtingenbureau. Dat gebeurt bijvoorbeeld als er aan u door een andere instantie een uitkering wordt toegekend of wanneer u een nieuw dienstverband aangaat. Op deze manier wordt misbruik van de uitkering in een vroeg stadium opgespoord. Soms krijgt de gemeente ook niet-geautomatiseerde informatie van derden. Het onderzoek is echter in beide situaties hetzelfde: de informatie wordt vergeleken met de gegevens die de gemeente heeft. Als er verschil is, zal u om een toelichting worden gevraagd via gerichte controles die alleen betrekking hebben op een bepaald thema.

Gevolgen niet nakomen verplichtingen

U heeft hierboven kunnen lezen dat de gemeente controleert of u uw verplichtingen nakomt. Wanneer u deze verplichtingen niet of onvoldoende nakomt heeft dit gevolgen voor uw uitkering.

- *Boete bij niet nakomen inlichtingenplicht*

U krijgt een boete als u zich niet aan de inlichtingenplicht houdt. Dat is als u met opzet informatie niet of te laat doorgeeft, maar ook als u om een andere reden informatie niet of niet op tijd doorgeeft en u daardoor teveel uitkering heeft ontvangen. Het is aan u om in dit laatste geval aan te tonen dat u dit niet te verwijten valt.

De hoogte van de boete is afhankelijk van de mate waarin de schending inlichtingenplicht u te verwijten valt en is een percentage van het bedrag dat u ten onrechte aan bijstand hebt gekregen. Ook wanneer dit niet heeft geleid tot teveel ontvangen uitkering moet u een boete betalen.

Bij de tweede of volgende keer is de hoogte van de boete in principe 150% van het benadelingsbedrag, waarbij nog wel gekeken wordt naar de mate waarin de gedraging u te verwijten valt. Uiteraard moet u naast de boete ook het bedrag aan bijstand helemaal terugbetalen waar u geen recht op had.

Let dus goed op dat u alle informatie over inkomsten, werk of uw gezinssituatie op tijd doorgeeft.

Naast de boete voor schenden inlichtingenplicht kan het niet voldoen aan verplichtingen ook andere gevolgen voor uw uitkering hebben. Deze worden hieronder kort beschreven. Een combinatie van gevolgen is mogelijk.

- *Uitkering wordt later uitbetaald*

De uitkering wordt één keer per maand uitbetaald. Als de gemeente uw recht op uitkering niet kan vaststellen, bijvoorbeeld omdat u de gevraagde gegevens niet inlevert, wordt uw uitkering opgeschort. Dat betekent dat uw uitkering niet wordt uitbetaald totdat duidelijk is of u nog recht heeft op een uitkering. U krijgt schriftelijk bericht van de opschorting en tevens de gelegenheid om voor een bepaalde tijd het gebrek te herstellen. Als u binnen deze termijn het gebrek herstelt en gebleken is dat u recht heeft op een uitkering, wordt uw uitkering alsnog uitbetaald. Hierdoor zal de uitbetaling later zijn dan u gewend bent omdat de normale betaaldatum dan al is geweest.

- *Verlaging van de uitkering*

Zoals hierboven is beschreven, is het nakomen van de verplichtingen niet vrijblijvend. De uitkering wordt daarom verlaagd wanneer de verplichtingen verwijtbaar niet worden nagekomen. De regels wanneer een uitkering wordt verlaagd zijn vastgelegd in de gemeentelijke Afstemmingsverordening en in de Participatiewet zelf. De verlaging loopt uiteen van vijf procent tot honderd procent van de uitkering, afhankelijk van de ernst van het niet nakomen van de verplichting. De duur is meestal één maand en soms twee maanden. Van recidive is sprake wanneer het niet nakomen van de verplichtingen al eerder heeft plaatsgevonden. In dat geval wordt de uitkering over een langere periode verlaagd. De gemeente kan altijd besluiten om op basis van uw persoonlijke situatie af te wijken van de Afstemmingsverordening. Soms kunt u door overmacht uw verplichtingen niet nakomen. Als wij van mening zijn dat het niet nakomen van deze verplichtingen u niet aan te rekenen is, zal uw uitkering niet worden verlaagd.

- *Verrekening en terugvordering*

Als achteraf blijkt dat u uitkering heeft ontvangen, waar u geen recht op had, dan moet u de teveel ontvangen uitkering terugbetalen en

wordt een boete opgelegd als u dit te verwijten valt. Zo mogelijk wordt dit bedrag met uw uitkering verrekend. Als dat niet kan, wordt de uitkering teruggevorderd.

- *Beëindiging uitkering*

Wanneer wordt geconstateerd dat u uw inlichtingenplicht niet nakomt, krijgt u de gelegenheid om dat binnen een bepaalde termijn te herstellen. Als u dat niet doet, zal uw uitkering worden beëindigd. U voldoet dan immers niet meer aan de verplichtingen die aan de uitkering zijn verbonden. De gemeente zal onderzoeken tot wanneer het recht wel kan worden vastgesteld. Dit kan tot gevolg hebben dat de uitkering en een eventuele boete wordt teruggevorderd.

- *Aangifte*

Het niet nakomen van de inlichtingenplicht is fraude. Als uit het onderzoek blijkt dat er sprake is van fraude en het fraudebedrag hoger is dan €50.000,--, wordt er aangifte gedaan bij het Openbaar Ministerie. De sociale recherche maakt het proces-verbaal daartoe op. De Officier van Justitie bepaalt vervolgens of hij overgaat tot strafvervolgning. Is dat het geval, dan krijgt u een dagvaarding om voor de rechter te komen. U kunt dan veroordeeld worden tot een boete, taakstraf of soms zelfs gevangenisstraf.

Indien de aangifte niet tot strafvervolgning leidt, dan neemt de gemeente alsnog een nader besluit over de gevolgen van de geconstateerde fraude voor u en/of voor uw eventuele partner. Bij geconstateerde fraude dient de op grond daarvan ten onrechte ontvangen uitkering inclusief een boete altijd te worden terugbetaald.

Onderhoudsplicht en alimentatie

Als u gehuwd/samenwonend bent geweest, dan kan het zijn dat uw ex-partner wettelijk onderhoudsplichtig is en moet bijdragen in de kosten van het levensonderhoud van u en/of uw eventuele kinderen (alimentatie).

Of uw ex-partner ook financieel in staat is tot het betalen van alimentatie wordt in de echtscheidingsprocedure beoordeeld. De rechtbank doet hierover een alimentatie-uitspraak. Als de rechtbank bij de echtscheiding geen uitspraak over alimentatie heeft gedaan, kunnen wij u verplichten hiervoor (via een advocaat) alsnog een verzoek bij de rechtbank in te dienen. De kosten van de advocaat worden vergoed

op grond van de Wet op de rechtsbijstand (zogenaamde toevoeging). Voor de eigen bijdrage en kosten van het griffiegeld kunt u bijzondere bijstand aanvragen. Alimentatie die u ontvangt voor uzelf en/of de kinderen (tot hun 18^e jaar) wordt in mindering gebracht op de uitkering. Overigens is een ouder altijd onderhoudsplichtig voor zijn of haar kind(eren) tot 21 jaar. Het maakt daarbij niet uit of u wel of niet gehuwd was.

Beslaglegging

Als u een schuld niet betaalt, dan kan de schuldeiser beslag laten leggen op uw uitkering. Dat betekent dat de afdeling Werk Inkomen Jeugd en Zorg wettelijk verplicht is een deel van uw uitkering in te houden en door te betalen aan de deurwaarder of de schuldeiser. Laat het niet zo ver komen en betaal uw schulden op tijd. Lukt dat niet, neem dan tijdig contact op met uw contactpersoon.

Meer informatie

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Op onze website, www.losser.nl staat onder 'Werk en Inkomen' ook nog informatie.

Wilt u contact opnemen met ons dan kan dat via:

- *telefoon 053-5377400 (iedere werkdag van 9.30 uur - 15.30 uur);*
- *mail: wijz@losser.nl of*
- *bij de afdeling WIJZ, iedere werkdag van 9.30 uur – 15.30 uur aanwezig in 't Lossers hoes, Raadhuisplein 1 in Losser.*

Naar aanleiding hiervan kan een (vervolg-)afspraken gemaakt worden.

Wilt u een aanvraag uitkering levensonderhoud doen?

Een aanvraag voor een bijstandsuitkering Participatiewet via de gemeente Losser gaat digitaal via www.werk.nl . U moet daarvoor inloggen met uw DigiD-code en een aanvraag voor een bijstandsuitkering invullen.

Deze folder is een uitgave van Gemeente Losser,
Team Werk en Inkomen, afdeling Werk Inkomen Jeugd en Zorg (WIJZ)
Bezoekadres: 't Lossers hoes, Raadhuisplein 1 (werkdagen 9.30 – 15.30 u)
Correspondentieadres: Postbus 90, 7580 AB Losser
Telefoon 053-5377400 (op werkdagen tussen 9.30 uur – 15.30 uur)
Internet : www.losser.nl